FLYGEBLADET

Nyhetsmagasin fra Venneforeningen

Flyhistorisk Museum Sola

Nr.9-2023

Nybygg.

Arbeidet går fremover, selv om det ikke alltid går så raskt som vi skulle ønske, det oppstår alltid noen komplikasjoner. Den siste tiden har vi fått en liten forsinkelse som skyldes noe kluss med fremleggingen av strømkabelen fra trafoen på høyden bak museet. Hva som egentlig forårsaket forsinkelsen, har det ikke hvert mulig å finne ut av. Imidlertid medførte det ikke forsinkelse på prosjektet, det er fabrikasjonen av bærestrukturen i stål som nå er på kritisk linje.

Forsinkelsen førte til at støping av gulv ble noe forsinket. Utfordringen med gulvet er at det krever en hel dag uten nedbør, og høsten i vårt distrikt er det ikke noe som skjer ofte. Men i sist uke var det faktisk flere dager uten nedbør, og da var det et firma som spesialiserer seg på gulvstøp som sto klar, og støp og puss av gulvene i løpet av en hektisk dag gikk greit.

Rundt et tekniske rommet i mellombygget er det en spagetti av rør for strøm som kommer inn i bygget og som skal gå videre til alle deler av bygget.

Først måtte det legges ut isolasjon i gulvet.

Her er det klart for å legge gulv.

Etter at isolasjonen er lagt skal det legges en membran i plast og armering

Det legges ut lekter slik at en får en får kanaler i gulvet for å legge frem strøm slik at det enkelt kan installeres belysning av de enkelte flyene.

Så var dagen kommet da værmeldingen varslet mer enn dag sammenhengende uten regn, slik at det kunne plan-legges med støp av gulv. Det er en spesialisert jobb, som utføres av et spesialfirma.

Utlegging av betongen.

Betongen pumpes ut over gulvet.

Når betongen er lagt ut må gulvet glattes.

Til glattingen brukes det spesialmaskiner.

Nå kan det regne, men nå er det noe betongen bare har godt av.

Pussing av fly

I nr. 8 etterlyste jeg frivillige til å delta i arbeidet med å pusse de blanke flyene som skal inn i den nye hallen. Vi har fått en enestående respons fra medlemmene, og også nye medlemmer har ønsket å delta. Resultatet er at det meste av det arbeidet gjøres nå av medlemmer som ikke tidligere har vært aktive i museet. I tillegg har elever fra flyfaglinjen på Sola vgs deltatt både i dette arbeidet og andre jobber som vi skal se nedenfor. Det har enkelte lørdager vært opptil 15-20 frivillige i arbeid på ulike prosjekter i museet

Det pusses og poleres med liv og lyst

Også undersiden av flyene blir behandlet

For å kunne ta også halen, måtte det brukes lift, selv om det betydde at hangardørene måtte åpnes på en dag med myyye vind

Resultat ble en skinnende blank hale.

Utstillingen

Når vi nå går over flyene ser vi at enkelte fly har manglende deler. Dette må fikses slik at utstillingen til slutt fremstår som mest mulig komplett. Av en eller annen grunn har de Havilland Heron som er utstilt i Braathens farger manglet en propell og en del motordeksler, og andre deksler er ikke blitt skikkelig festet. Det har ikke blitt lagt merke til siden flyet har stått med halen mot publikum, men når dent nå skal frem i lyset måtte noe gjøres.

Heron etter at dekslene var på plass, men uten montert propell.

Blant de mange frivillige som deltar i arbeidet har vi også to som er lærlinger på Aero Norway, til venstre Jon Olav Molin, og til høyre Jenny Emilie Palmer Håvåg. Disse to har påtatt på seg jobben på Heron.

Fiesler Storch har i flere år stått uten halehjul. Øverst er Harald Egge i gang med å klargjøre hjulet før han sammen med Mathias Kamphaug monterer hjulet

Når vi nå begynner å studere det som er utstilt ser vi jo stadig at det er ting som trenger vedlikehold . Her er det skiene til Norseman som får vedlikehold

DC 6

Arbeidet med innvendig isolering av kabinen fortsetter, og her er gjengen fra Sola vgs. Som jobber med isolasjonen.

DC 6 flyet er for tungt til å stå permanent på asfalten som vil bli lagt foran inngangen, og det må derfor støpes spesielle fundamenter der den skal stå. Det ble støpt fundamenter før flyet kom i 2020, men nå må det støpes nye fundamenter på det so blir den forhåpentlig permanente posisjonen.

Radar

Da den tyske radaren Würzburg Riese ble demontert før byggearbeidene ble påbegynt. De fleste komponentene ble lagret ved Torpedoverkstedet bortsett fra en som ble plassert bak museet, noe som viste seg å ikke være en heldig plassering. Der gror ugresset svært godt, så det ble nødvendig å flytte den siste seksjonen til torpedoverkstedet sammen med de øvrige delene av radaren. Det var en jobb som det var greit å gjøre på en lørdag når det er mye folk til stede.

Her er radarseksjonen på vei forbi DC 6

Trucken fremme i posisjon

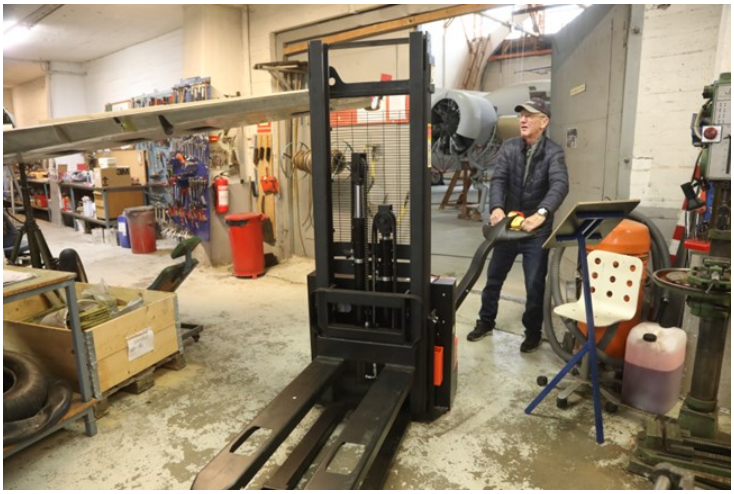
Fremme til stedet ved Torpedoverkstedet hvor den skal lagres inntil videre

Understellet måtte vippes bakover etter som flykroppen ble senket

Caproni 310.

Understellet på Caproni ble fabrikkert og montert etter originale tegninger for flere år siden. Når vi nå sjekker understellet ble noen av sveisene på stagene vurdert som suspekte, det er derfor besluttet at vi må ta disse sveisene på nytt. For å demontere stagene var det nødvendig å senke skroget. Det var også nødvendig å gjøre for lettere å komme til for å kle skroget med duk. For å senke skroget fikk vi låne en elektrisk truck skolen har anskaffet.

Trucken har små hjul og transporten fra skolen til museet ble derfor en utfordring, her har Siegfried endelig fått den inn i verkstedet, og da gjenstår det å få den videre frem til flyet

Til slutt var den nede.

Stagene som må forsterkes

Det meste av Capronien er rekonstruert. Det er bare en del som er bevart forholdvis intakt, kanontårnet, det mangler imidlertid alle glassene, og den trenger en generell oppussing. Til nå har tårnet stått på flyet uten at noe er gjort med det, men nå har Harald Egge startet arbeidet med tårnet.

Harald i gang med arbeidet

Den ene vingen på flyet ble bygget sist vinter, og nå er Kjell Dahle i gang med den andre vingen. Slik vi nå planlegger å plassere flyet i hangaren vil det bli plass til å montere begge vingene

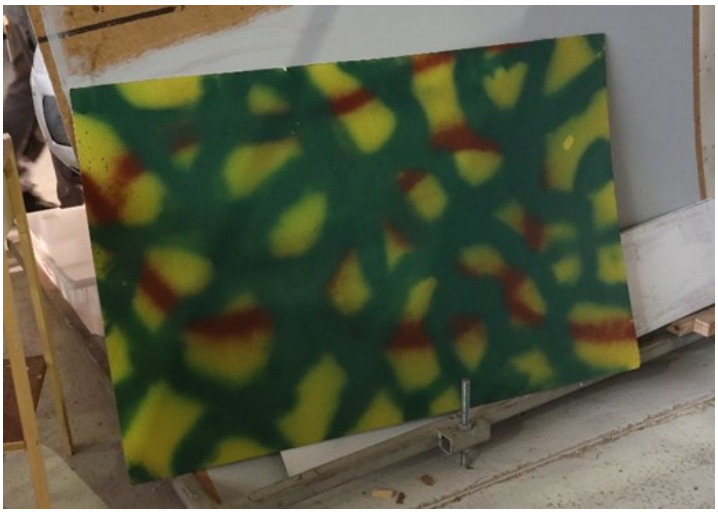

Den ferdige vingen som bare mangler duk og dop.

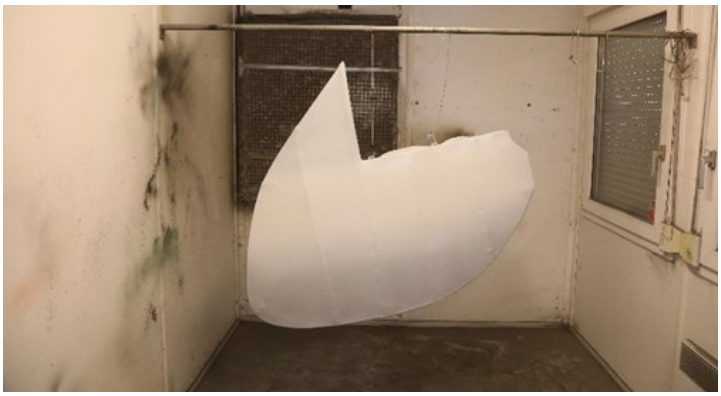
Forkant av vingen

Fra Caproni fabrikken hadde Caproniene et meget spesielt kamuflasjemønster da de kom til Norge. Den er krevende å gjenskape. Det er meget tvilsomt om vi kan få til noe som er helt eksakt, men vi må prøve å komme så nær som mulig. Her har Kjell gjort et forsøk på å gjenskape et utsnitt av mønsteret

Tiger Moth

Trekking av ny duk og påføring av dop og deretter lakk i er i god gang.

Et av rorene i lakkrommet klar for lakking

Et av rorene ferdig lakket med norske kjennemerker.

Rorene blir lakkert i det lakkrommet vi har i brakkene bak verkstedet, men her er det ikke plass til å lakkere vinger og skrog. Løsningen er blitt å bygge inn et større areal på lageret på Stangeland. Her det på det nærmeste klart.

Det er ikke bare museet som restaurer en Tiger Moth. Sola vgs har kjøpt en Tiger Moth som bygges opp og skal bli flybar. Den begynner å nærme seg komplett.

Arado 66 og 96

Arado 66er nå satt inn i en jigg for at den skal være å rotere slik at en lettere kan komme til å arbeide med alle deler av skroget

Her er det satt inn trinn for å gjøre det mulig å klatre inn i flyet uten å skade duken

På Arado 96 er det først og fremst skrogdeler mellom skrog og ving det arbeides med.

Super Puma

Montering av deksler på halen

Europaller kan bygges opp til stillaser

Her er det prøvemontert et instrumentbord til cockpiten. Som det fremgår av bildet mangler vi noen av instrumentene. Disse er markert med rødt på bildet. Er det noen som kan hjelpe oss med de vi mangler??

Sea King

Museet har enda ikke offisielt fått tildelt en Sea King enda, men det er klart hvilken maskin vi kommer til å få. Maskinen er ute av aktiv tjeneste og har vært brukt som delemaskin, men nå er den fraktet til Sola i påvente av overleveringen.

Den trenger å få noen deler montert før den blir klar til å stilles ut.

Dugnadsarbeid

I Forrige nummer inviterte jeg medlemmene til å delta i det dugnadsinnsatsen som pågår for å gjøre museet klart til åpningen neste år. Vi fikk en god respons og vi har i dag en fin gjeng som pusser fly hver lørdag, men vi har plass til flere, så kan du avse tid noen lørdager er du hjertelig velkommen. Kan du tenke deg dette , så kontakt oss på venneforening-en@flymuseum-sola.no., eller kom innom en lørdag. Vi begynner kl. 11 og holder på til 4-5, med hyggelige pauser. Det krever ikke spesiell kompetanse for å delta.